

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref:

Vår ref: 25/10171-4

Dato: 02.07.25

Oppdatert versjon - Svar på høring om forslag til endringer i utlendingsloven og grenseloven samt tilhørende forskriftsbestemmelser for å gjennomføre Eurodac-forordningen fra 2024 i norsk rett

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til Justis- og beredskapsdepartementets (JD) høringsnotat av 2. april 2025, med svarfrist 2. juli 2025. Høringsnotatet omtaler i hovedsak forslag til endringer i utlendingsloven og grenseloven, samt utlendingsforskriften, for å gjennomføre EUs forordning (EU) 2024/1358 – heretter Eurodac-forordningen.

1. Innledende kommentarer

I arbeidet med høringsnotatet har departementet bedt Utlendingsdirektoratet, Politidirektoratet og Utlendingsnemnda om å først prioritere arbeidet med plassering av behandlingsansvaret for Eurodac, se punkt 5.3.1 i høringsnotatet og kapittel 2 nedenfor.

I tillegg til reguleringen av behandlingsansvaret, har UDI valgt å fremheve noen særskilte problemstillinger og tema som berører UDIs oppgaver og ansvarsområder. Vi viser her til flagging i forbindelse med personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko, behovet for en nasjonal hjemmel for gjenbruk av biometrisk personinformasjon i relasjon til registrering av overføringsflyktninger i Eurodac, samt tolkningen av artikkel 31 nr. 4 om merking av data. Vi har også valgt å belyse mulige konsekvenser ved å ikke være bundet av kapitlene om kollektiv beskyttelse og relokalisering. Vi er av den oppfatning at enkelte av temaene må omtales nærmere i lovproposisjonen, mens noen av problemstillingene lar seg mer naturlig løse i praksis gjennom tverretattlig samarbeid.

Eurodac-forordningen har nær sammenheng med AMMR-forordningen (EU) 2024/1351 og screening-forordningen (EU) 2024/1356. Noe av det vi kommenterer i dette høringssvaret vil derfor bli nærmere utredet i vårt svar på høring om AMMR og screening.

Den nye forordningen av 2024 utvider formålet med Eurodac, jf. artikkel 1 nr. 1 bokstav a-j. Utvidelsen av formålene blir nærmere omtalt av departementet i høringsnotatet i punkt 4.2. UDI er positive til denne utvidelsen. Det vil blant annet gi oss tilgang til mer informasjon og adgang til søk opp mot andre system. Dette vil bidra til et bedre vurderingsgrunnlag for ansvarsfastsettelse etter AMMR, og følgelig et mer effektivt og velfungerende Dublin-samarbeid og asylsystem. Mer presise og fullstendige registreringer vil også gjøre det enklere å kartlegge identiteten til personer uten lovlig opphold, og gi bedre oversikt over personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko. Videre åpner endringene i ny forordning for at eu-LISA skal utarbeide månedlig statistikk over personer og ikke bare søknader. Dette gir en bedre oversikt over hvor mange som befinner seg på territoriet sammenliknet med i dag. En utvidelse av formålene vil også medføre at utlendingsforvaltningen, herunder UDI, blir pålagt nye oppgaver sammenliknet med i dag. Dette er noe som må detaljeres i tiden fremover mot implementering sommeren 2026.

Nedenfor følger UDIs foreløpige vurderinger. Innledningsvis ønsker vi å gjøre departementet oppmerksom på at vi oppfatter henvisninger til regelverk som Norge ikke er bundet av som henvisninger til tilsvarende nasjonalt regelverk, dersom det finnes. Vi har også noen kommentarer i høringssvaret der vi har spørsmål til dette, eller for de tilfellene det er avvik i nasjonal regulering. I høringssvaret benytter vi enkelte steder begrepet «biometriske opplysninger», og vi mener her det samme som biometrisk personinformasjon slik det fremgår av utlendingsloven § 100. Når vi henviser til Eurodac-forordningen har vi valgt å sitere den norske uoffisielle oversettelsen, mens øvrige forordninger siteres med originaltekst.

2. Om behandlingsansvaret for Eurodac

Sammen med høringsnotatet sendte departementet en parallell bestilling om behandlingsansvar knyttet til Eurodac-forordningen, datert den 9. april. I bestillingen om behandlingsansvar ber departementet Utlendingsdirektoratet, Politidirektoratet og Utlendingsnemnda om å først prioritere delkapittelet i høringsnotatet som omhandler behandlingsansvar, se særlig punkt 5.3.1 og 5.3.2. UDI sendte vår skriftlige anbefaling til departementet den 6. juni, og nedenfor følger likelydende anbefaling.

2.1. Innledende kommentarer

UDI er i likhet med departementet enig i at det er krevende å ta stilling til plasseringen av behandlingsansvaret for Eurodac, og at vurderingene er sammensatte. Forordningen er kompleks, og reguleringen av behandlingsansvaret bør ses i sammenheng med hvordan behandlingsansvaret i utlendingsforvaltningen for øvrig er regulert. Eurodac-forordningen av 2024 åpner for økt opptak og lagring av biometrisk personinformasjon og lagring av personopplysninger. Formålet til Eurodac er også utvidet, jf. art. 1 nr. 1 a-j. En utvidelse av formålet kompliserer også spørsmålet om behandlingsansvar, ettersom samme oppgave/behandling kan oppfylle flere formål i forordningen. UDI vurderer det slik at det fremdeles gjenstår å avklare hvilke oppgaver som etter ny forordning tilfaller politiet, UNE og UDI. Dette er noe vi kommer tilbake til nedenfor.

I tråd med det UDI presenterte under det tverretatlige møtet i JD den 26. mai, anbefaler UDI en regulering av behandlingsansvaret som langt på vei samsvarer med forslaget til departementet i høringsnotatet, med noen presiseringer. Innledningsvis ønsker vi også å synliggjøre at UDIs anbefaling skiller mellom

følgende; behandlingsansvaret for den nasjonale Eurodac-løsningen og behandlingsansvaret for de ulike oppgavene/formålene.

Vi har valgt å plassere tema i en rettslig kontekst innledningsvis. Bakgrunnen for dette er at den generelle reguleringen av behandlingsansvaret i utlendingsforvaltningen har vært førende for vår anbefaling. Vi ønsker også å si noe kort om vår forståelse av dagens regulering, for å synliggjøre behovet for at behandlingsansvaret blir enda tydeligere regulert gjennom forskriftsbestemmelsen i utlendingsforskriften (utf.) § 18-5.

Nedenfor følger våre vurderinger og anbefalinger.

2.2. Nærmere om behandlingsansvaret for Eurodac

2.2.1. Rettslig kontekst

Med behandlingsansvarlig menes: *«offentlig myndighet (...) som alene eller sammen med andre bestemmer formålet med behandlingen av personopplysninger og hvilke midler som skal benyttes; når formålet med og midlene for behandlingen er fastsatt i unionsretten eller i medlemsstatenes nasjonale rett, kan den behandlingsansvarlige, eller de særlige kriteriene for utpeking av vedkommende, fastsettes i unionsretteten eller i medlemsstatenes nasjonale rett»*, jf. artikkel 4 nr. 7 i (EU) 2016/679 (personvernforordningen). Den enkelte virksomhet som anses som behandlingsansvarlig er pålagt å påse at majoriteten av pliktene i personvernforordningen overholdes, og ansvarlig for å sikre personvernet i egen organisasjon. Dette innebærer blant annet å sikre at behandlingen av opplysninger skjer på en lovlig måte, og at tilgangsrettigheter til personopplysninger er sikre, slik at kun de med tjenstlig behov har tilgang.

For utlendingsforvaltningen er formålene og midlene for behandlingen fastsatt gjennom Eurodac-forordningen, og behandlingsansvaret fastsettes derfor av lovgiver i nasjonalt regelverk. Ved implementeringen av personvernforordningen i 2018 i utlendingsloven (utl.) og – forskriften, ble det vedtatt en generell bestemmelse for behandling av personopplysninger i utl. § 83 a. Med hjemmel i § 83 a ble det også vedtatt tilhørende forskriftsbestemmelser i utf. § 17-7b:

«Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, politiet, Sysselmeisteren på Svalbard og utenriktjenesten er hver for seg behandlingsansvarlig for behandling av personopplysninger for egne formål, herunder opplysninger registrert i Utlendingsdatabasen.

Behandlingsansvaret i utenriktjenesten utøves av Utenriksdepartementet. Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for Utlendingsdatabasen».

Utf. § 17-7b regulerer et selvstendig behandlingsansvar mellom virksomhetene i utlendingsforvaltningen, og det betyr at de hver for seg er behandlingsansvarlige for behandlingen av opplysninger for «egne formål», herunder opplysninger registrert i Utlendingsdatabasen. I høringsnotatet om «Endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften som følge av gjennomføring av EUs personvernforordning i norsk rett» omtaler departementet behandlingsansvaret.¹ Departementet viser til at *«(s)elv om det ikke fremkommer uttrykkelig av utlendingsloven eller-forskriften, anser departementet i utgangspunktet de ulike organene i utlendingsforvaltningen for å være behandlingsansvarlige for behandlingen av personopplysninger knyttet til de oppgaver de er pålagt og utfører etter loven. Selv om formålet med*

¹ [Høringsnotat: Endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften som følge av gjennomføringen av EU's personvernforordning i norsk rett.](#)

behandlingen kan være fastsatt i lov, vil denne sjelden regulere formålene med behandlingen i detalj», (vår utheving). Det presiseres videre at loven må utfylles gjennom praksis, se punkt 6.1. Endelig presiserer departementet at «...utgangspunktet må være at de ulike organene i utlendingsforvaltningen er behandlingsansvarlige for behandlingen av personopplysninger knyttet til de oppgaver de er pålagt», (vår utheving), se punkt 6.3.

I tråd med føringene fra JD har UDI praktisert det slik at behandlingsansvaret i utlendingsforvaltningen tilfaller den virksomheten som er pålagt en oppgave, selv om regelverkets ordlyd ikke har vært entydig.

Gjeldende bestemmelse i utf. § 18-5, som regulerer behandlingsansvaret for Eurodac, sier:

«Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig i Norge for behandlingen av personopplysninger i Eurodac. Kripos er databehandler. Kripos er likevel behandlingsansvarlig for behandlingen av personopplysninger som skal brukes for å forebygge, oppdage og etterforske i samsvar med Eurodac-forordningen artikkel 1 nr. 2. Behandling av personopplysningene skal reguleres i en skriftlig databehandleravtale, jf. personvernforordningen artikkel 28 nr. 3».

UDI tolker ikke ordlyden i utf. § 17-7b til å kun gjelde Utlendingsdatabasen ettersom ordlyden i bestemmelsen sier «herunder opplysninger regulert i Utlendingsdatabasen». Vi mener derfor at både politiet og UDI er selvstendig behandlingsansvarlige for Eurodac i dag, jf. utf. § 18-5. Dette er også i tråd med praktiseringen av behandlingsansvaret knyttet til NORVIS, hvor behandlingsansvaret i utf. § 102 d er tillagt UDI, samtidig som det praktiseres et selvstendig behandlingsansvar mellom de ulike aktørene i tråd med utf. § 17-7b.

Vi mener imidlertid at det er behov for at utlendingsforskriften klargjør behandlingsansvaret for Eurodac for å sikre konsistens med tidligere føringer fra JD. Dette vil gjøre rettsstillingen klarere for både den registrerte og forvaltningen for øvrig, ettersom UDI opplever at virksomhetene synes å ha en noe ulik oppfatning av dagens regulering.

2.2.2. Forslaget fra departementet i høringsnotatet

UDI forstår departementets forslag slik at UDI foreslås å være behandlingsansvarlig for Eurodac, men at behandlingsansvaret for opplysninger som skal brukes for rettshåndhevelsesformål jf. art. 1 nr. 1 bokstav e tilfaller enten Kripos eller PST, avhengig av hvilken av virksomhetene som blir kontrollerende myndighet. Departementet vurderer også at PU bør være behandlingsansvarlig for behandlingen av opplysninger i henhold til Eurodac-forordningen art. 50.

UDI er langt på vei enig i departementets forslag til regulering, men ettersom forholdet mellom utf. § 18-5 og utf. § 17-7b ikke er omtalt nærmere i høringsnotatet ønsker vi å komme med noen presiseringer i vår anbefaling nedenfor.

Departementet har videre foreslått å fjerne henvisningen i gjeldende utf. § 18-5 andre setning om at Kripos er databehandler. Det fremgår av bestemmelsens oppbygning at Kripos er databehandler i de tilfeller UDI er behandlingsansvarlig. Kripos har i tråd med gjeldende tredje setning behandlingsansvar der de behandler personopplysninger for egne formål. Bakgrunnen for at reguleringen er fjernet er ikke omtalt i høringsnotatet. I kommunikasjon med departementet har vi likevel forstått det slik at reguleringen ble fjernet fordi den ble ansett som unødvendig. UDI mener at reguleringen av Kripos sin rolle som databehandler for dette formålet må fremgå av regelverket. En tydelig regulering av aktørenes ansvar i henhold til personvernforordningen vil hindre uklarheter mellom

virksomhetene i utlendingsforvaltningen slik at alle aktører forstår hvilken rolle de har i henhold til personvernforordningen og kan oppfylle sine plikter, samt at det gir transparens overfor de registrerte.

2.3. Forholdet mellom UDIs faglige instruksjonsmyndighet og behandlingsansvaret

UDI ønsker å knytte noen kommentarer til forholdet mellom UDIs faglige instruksjonsmyndighet og behandlingsansvaret. UDI har faglig instruksjonsmyndighet overfor politiet i deres oppgaver som førstelinje for utlendings- og statsborgerfeltet, se utf. § 20-3 første ledd og «Hovedinstruks til Utlendingsdirektoratet (UDI)», punkt B 2.1.2 Den faglige instruksjonsmyndighet gir UDI kompetanse til å gi politiet retningslinjer og instruksjoner om saksbehandlingen der de utfører oppgaver i henhold til loven og forskriften.

UDI er av den oppfatning at vår faglige instruksjonsmyndighet overfor politiet ikke hindrer at politiet også kan ha et selvstendig behandlingsansvar for de oppgavene de utfører for egne formål i Eurodac, og at vår instruksjonsmyndighet således ikke begrenses av at behandlingsansvaret fordeles slik. Vi viser her også til at UDI har faglig instruksjonsmyndighet overfor utenriksstasjonene, og de innehar også et selvstendig behandlingsansvar, jf. utf. § 17-7b.

2.4. UDIs anbefaling

2.4.1. Behandlingsansvaret for den nasjonale Eurodac-løsningen

Når det gjelder behandlingsansvaret for den nasjonale Eurodac-løsningen anbefaler UDI av vi er behandlingsansvarlig for denne, tilsvarende som for Utlendingsdatabasen jf. utf. § 17-7b annet ledd. Slik vi vurderer det vil felles behandlingsansvar for systemløsningen sammen med politiet være krevende å forvalte med tanke på blant annet budsjett- og ressursstyring. Det er ikke ønskelig fra vår side at ansvaret deles mellom flere. Som behandlingsansvarlig for den nasjonale Eurodac-løsningen vil UDI ha ansvaret for den tekniske og praktiske forvaltningen og driften av løsningen. En slik regulering har ikke noen betydning for at politiet og UNE også har et selvstendig behandlingsansvar for egne oppgaver/formål. Dette støttes blant annet av at en slik regulering følger samme systematikk som øvrige systemer i utlendingsforvaltningen, herunder SIS og NORVIS.

For å tydeliggjøre at UDI har behandlingsansvar for den nasjonale Eurodac-løsningen anbefaler UDI at dette bør inntas i utf. § 18-5, se forslag nedenfor.

2.4.2. Et selvstendig behandlingsansvar for «egne formål»

UDI mener at behandlingsansvaret i Eurodac bør følge systematikken for hvordan behandlingsansvaret i utlendingsforvaltningen ellers er regulert, jf. utf. § 17-7b og punkt 2.1. Med hensyn til behandlingsansvaret for de ulike oppgavene/formålene ved behandlingen av personopplysninger i Eurodac mener vi derfor at UDI, politiet og UNE vil ha et selvstendig behandlingsansvar for bruk og behandling av personopplysninger i Eurodac til egne formål/egne oppgaver, se punkt 2.2. Etter vår vurdering vil både UDI, og politiet bli pålagt å gjennomføre ulike oppgaver knyttet til Eurodac, og det bør derfor være et selvstendig behandlingsansvar for hver av virksomhetene. Dette vil også være i tråd med hvordan departementet har

foreslått at behandlingsansvaret for Kripos og PST skal reguleres i utf. § 18-5. I forbindelse med møtet den 26. mai kom det også opp spørsmål om hva UNE sin rolle i Eurodac vil være. Dette må avklares. Der UNE pålegges å bruke og behandle personopplysninger i Eurodac til egne formål/egne oppgaver må de også anses som selvstendig behandlingsansvarlig.

Som presisert innledningsvis ønsker vi å understreke at det fremdeles gjenstår å avklare ansvaret for enkelte oppgaver i relasjon til den nye Eurodac-forordningen. Eventuelle grenser for behandlingsansvarets rekkevidde kan og bør avklares gjennom avtale. Dette er et arbeid vi mener bør prioriteres frem til Eurodac-forordningen trer i kraft i juni 2026.

2.5. Øvrige merknader

I tråd med departementets forslag mener også UDI at Kripos og PST bør være behandlingsansvarlige for behandlingen av personopplysninger i henhold til Eurodac-forordningen art. 1 nr. 1 bokstav e. Videre er det etter vårt syn riktig at PU tildeles behandlingsansvar for behandlinger etter Eurodac-forordningen art. 50 (retur). Som nevnt i 2.2. mener UDI at reguleringen av Kripos sin rolle som databehandler i de tilfeller UDI er behandlingsansvarlig bør beholdes. Vi har derfor inntatt dette i vårt forslag til ordlyd under.

2.6. Forslag til ordlyd, jf. utf. § 18-5

På bakgrunn av redegjørelsen over ønsker UDI å komme med forslag til justeringer i den foreslåtte ordlyden i utf. § 18-5. Vi foreslår at behandlingsansvaret reguleres slik:

«Utlendingsdirektoratet, Politiet og Utlendingsnemnda er behandlingsansvarlige i Norge for behandlingen av personopplysninger i Eurodac for egne formål.

Kripos og Politiets sikkerhetstjeneste er hver for seg behandlingsansvarlig for behandlingen av personopplysninger som skal brukes for å forebygge, oppdage og etterforske i samsvar med Eurodac-forordningen artikkel 1 nr. 1 bokstav e). Politiets utlendingsenhet er behandlingsansvarlig for sin behandling av personopplysninger i samsvar med Eurodac-forordningen art. 50.

Utlendingsdirektoratet er behandlingsansvarlig for den nasjonale Eurodac-løsningen. Kripos er databehandler».

3. Problemstillinger som må utredes nærmere

3.1. Innledende kommentarer

I arbeidet med høringsnotatet til Eurodac-forordningen har UDI identifisert problemstillinger som må utredes nærmere. Disse problemstillingene er ikke omtalt av departementet i høringsnotatet. Den ene problemstillingen knytter seg til det nye kravet om å registrere overføringsflyktninger i Eurodac, se artikkel 18 og artikkel 20. I den forbindelse oppstår det spørsmål om tidspunkt for registrering i Eurodac, og hvorvidt vi har en nasjonal hjemmel for å gjenbruke biometrisk personinformasjon tatt opp under kommisjonsreiser. Det har også oppstått et spørsmål i relasjon til merking av data i Eurodac, se artikkel 31 nr. 4.

3.2. Vedrørende registrering av overføringsflyktninger i Eurodac, jf. artikkel 18 og 20

En endring med den nye Eurodac-forordningen av 2024 er at overføringsflyktninger skal registreres i Eurodac, dette er nytt sammenliknet med i dag. Det skal registreres biometriske opplysninger av overføringsflyktninger etter Unionens rammeverk for gjenbosetting og innreise av humanitære årsaker, se artikkel 18, samt etter innvilget innreise i samsvar med en nasjonal gjenbosettingsordning, se artikkel 20. Formålet med å registrere overføringsflyktninger i Eurodac er å sikre en effektiv anvendelse av AMMR-forordningen (EU) 2024/1351, samt å kunne påvise eventuelle sekundærbevegelser innen Unionen, se fortalepunkt 4 i Eurodac-forordningen.

AMMR-forordningen artikkel 36 nr. 1 bokstav c oppstiller et krav til medlemslandene om å ta tilbake personer med innvilget opphold etter disse ordningene, dersom disse søker beskyttelse eller oppholder seg ulovlig i en annen medlemsstat. Vi viser i denne forbindelse til artikkel 20 som blir aktuell for Norge, og som fastslår at «(...) hver medlemsstat skal innhente biometriske opplysninger om alle personer på minst seks år som har fått innvilget innreise i samsvar med en nasjonal gjenbosettingsordning, og overføre slike opplysninger til Eurodac (...) så snart den innvilger den aktuelle personen internasjonal beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag (...) og senest 72 timer etter dette».

Slik UDI forstår kravspesifikasjonene for de tekniske løsningene for Eurodac, er det kun registreringer av biometrisk personinformasjon og personopplysninger som skal registres i systemet. Vår forståelse er videre at det ikke medfører noe søk opp mot Eurodac for denne persongruppen.

I forbindelse med registrering av overføringsflyktninger i Eurodac er det flere spørsmål som må avklares, og UDI har identifisert særlig to problemstillinger. Den ene problemstillingen gjelder *tidspunkt* for registrering i Eurodac. Dette er noe UDI utreder nærmere i samarbeid med politiet, se nedenfor. Den andre problemstillingen knytter seg til om vi har nasjonal hjemmel til å gjenbruke biometrisk personinformasjon som er tatt opp under kommisjonsreisen, i forbindelse med registrering i Eurodac.

3.2.1 Avgrensning

UDI vurderer det slik at problemstillingene kun gjelder for kommisjonssaker, og ikke dossier-saker. Kommisjonssaker forstås som de sakene som tas til behandling og hvor det gjennomføres intervju i utlandet. Politiets utlendingsenhet tar opp biometrisk personinformasjon i utlandet under kommisjonsreiser, og biometrien legges inn i ABIS via Kripos. Dossier-saker er saker som fremmes og vurderes uten at det foretas intervju eller tas opp fingeravtrykk og ansiktsfoto. I dossier-sakene tas det først opp biometrisk personinformasjon når utlendingen ankommer Norge og møter opp hos politiet.

UDI ønsker også gjøre oppmerksom på at problemstillingene ikke vil endre oppgavene og flyten på utreisesenteret til Gardermoen. Vi viser her til at det fremdeles skal gjennomføres et 4-finger hurtigsøk for å kontrollere fingeravtrykk og ansiktsfoto på Gardermoen i kommisjonssaker. Dette er den viktigste kontrollmekanismen for å verifisere at den som ankommer i Norge er samme person som ble intervjuet på uttaket. I dossier-saker gjennomfører utreisesenteret ordinær grensekontroll i reisedokument ettersom det ikke foreligger biometriopptak.

3.2.2 Tidspunkt for registrering i Eurodac

Som nevnt over, må tidspunktet for registrering av overføringsflyktninger i Eurodac for kommisjonssaker avklares. UDI vurderer det slik at det er to mulige alternativ hva gjelder tidspunkt for registrering. Den ene muligheten er at biometrisk personinformasjon registreres i Eurodac *før* personen ankommer Norge, når UDI fatter vedtak om innreisetillatelse etter endt uttak. Hvis ikke må biometrisk personinformasjon registreres etter at personen har ankommet Norge og tillatelsen er effektivert i DUF. Etter dagens rutiner skjer dette etter at flyktningene ankommer Norge, men før de møter opp hos politiet for opptak av fingeravtrykk og ansiktsfoto til oppholdskort.

Artikkel 20 oppstiller et krav om at medlemsstaten registrerer biometrisk personinformasjon «(...)så snart den innvilger den aktuelle personen internasjonal beskyttelse eller opphold på humanitært grunnlag i henhold til nasjonal rett». Forordningen fastslår dermed at registreringen skal skje når internasjonal beskyttelse innvilges.

UDI vurderer det slik at bestemmelsens ordlyd åpner for at personinformasjonen både kan registreres i forkant av ankomst og etter ankomst. Vi viser her til at UDI utsteder innreisetillatelser som gir utlendingen rett til å reise inn til Norge, og det er en forutsetning for innreisetillatelser at beskyttelse innvilges. Dersom man velger å registrere dataen i Eurodac i forkant av ankomst vil dette gi oss bedre kontroll på hvem som ankommer Schengen. På den andre siden må det nevnes at oppholdstillatelsen til utlendingen først begynner å løpe fra tidspunktet om underretting om vedtaket i DUF. Det skal i den forbindelse også nevnes at man må vurdere om man bør registrere en person i Eurodac, som på det tidspunktet ikke befinner seg på medlemsstatenes territorium. I vurderingen av registreringstidspunktet er det også hensiktsmessig å se hen til hva andre medlemsland velger å gjøre. Dette vil bli nærmere diskutert i arbeidsgrupper i tiden fremover, og UDI og politiet vil utrede problemstillingen nærmere.

3.2.3 Gjenbruk av biometriske opplysninger

Uavhengig av registreringstidspunktet må det også avklares om vi har nasjonal hjemmel til å kunne gjenbruke biometriske opplysninger. Med biometriske opplysninger mener vi her det samme som biometrisk personinformasjon slik det er skissert i utl. § 100. Fortalen til den nye Eurodac-forordningen oppfordrer også medlemsstatene til å gjenbruke biometriske opplysninger om tredjelandsborgere eller statsløse som allerede er innsamlet med henblikk på overføring til Eurodac, se fortalepunkt 14.

Som nevnt er det Politiets utlendingsenhet som tar opp biometriske opplysninger på uttaksreisen. Disse opplysningene brukes i dag *kun* til å verifisere på utreisesenteret på Gardermoen at den som ankommer Norge er samme person som ble intervjuet på uttaket.

Dagens tekniske løsninger tillater ikke at de biometriske opplysningene som tas opp i utlandet brukes til registrering i Eurodac. Politiet jobber imidlertid med å se på en teknisk løsning for om det er mulig å ta opp de biometriske opplysningene i utlandet, som kan brukes til Eurodac. Dersom opplysningene skal gjenbrukes er det en forutsetning at datakvaliteten er av god nok kvalitet for gjenbruk.

Den generelle hjemmelen om biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk fremgår av utl. § 100. Det åpnes for gjenbruk av biometriske opplysninger i forbindelse med registrering av returvedtak og innreiseforbud i SIS, se utl. § 100 femte ledd. Utlendingsforskriften gir hjemmel for gjenbruk av biometriske opplysninger for asylsøknader og kvotesaker ved registrering av

oppholdskort, se utf. § 18-1 femte ledd og utf. § 18-3. UDI kan imidlertid ikke se at vi har nasjonal hjemmel for å gjenbruke biometriske opplysninger tatt opp under kommisjonsreiser for å registrere disse i Eurodac. UDI mener det vil være hensiktsmessig med en klar hjemmel som åpner for gjenbruk av de biometriske opplysningene for registrering av overføringsflyktninger i Eurodac.

3.3. Nærmere om artikkel 31 nr. 4 «merking av data»

Videre har UDI identifisert en problemstilling i forbindelse med tolkningen av artikkel 31 nr. 4. Bestemmelsen oppstiller regler om «merking av data» i Eurodac.

Artikkel 31 nr. 4 lyder (vår utheving i fet):

«Med henblikk på formålene fastsatt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a) og c) skal opprinnelsesmedlemsstaten som utstedte et **oppholdsdokument** til en tredjelandsborger eller statsløs med **ulovlig opphold** som det tidligere var **registrert opplysninger om i Eurodac**, alt etter hva som er relevant, i henhold til artikkel 22 nr. 2 eller artikkel 23 nr. 2, eller til en tredjelandsborger eller statsløs person som er satt i land etter en søk- og redningsoperasjon og som det tidligere var registrert opplysninger om i Eurodac i henhold til artikkel 24 nr. 2, merke de relevante opplysningene i samsvar med kravene til elektronisk kommunikasjon med Eurodac fastsatt av eu-LISA. (...)».

Som det fremgår over oppstiller artikkel 31 nr. 4 et krav om at det under visse vilkår skal registreres «oppholdsdokument» i Eurodac. Som vi leser det gjelder det de tilfellene hvor utlendingen pågripes på territoriet med ulovlig opphold, og at det tidligere er registret opplysninger om vedkommende i Eurodac i henhold til artikkel 22 nr. 2, artikkel 23 nr. 2 eller artikkel 24 nr. 2.

Bestemmelsens første ledd viser til formålene fastsatt i forordningens artikkel 1 nr. 1 bokstav a og c, som er å støtte asylsystemet og bistå med kontroll av irregulær innvandring.

Begrepet «oppholdsdokument» blir videre legaldefinert i artikkel 2 nr.1 bokstav u i forordningen.

Artikkel 2. nr.1 bokstav u lyder (vår utheving i fet):

«**«oppholdsdokument» enhver tillatelse utstedt av myndighetene i en medlemsstat som gir en tredjelandsborger eller en statsløs lov til å oppholde seg på dens territorium, herunder dokumenter som underbygger tillatelsen til å oppholde seg på territoriet** under ordninger for midlertidig beskyttelse, eller **inntil omstendighetene som hindrer at et vedtak om utsendelse iverksettes ikke lenger foreligger**, med unntak av visum og oppholdstillatelser utstedt i løpet av perioden som er nødvendig for å fastsette hvilken medlemsstat som er ansvarlig, som fastsatt i forordning (EU) 2024/1351, eller under behandlingen av en søknad om internasjonal beskyttelse eller en søknad om oppholdstillatelse.»

AMMR-forordningen har en likelydende bestemmelse, se artikkel 2 nr. 13 i (EU) 2024/1351. Vi viser også til at utstedelse av slik «oppholdsdokument» utgjør en ansvarsgrunn, se artikkel 29 i AMMR-forordningen, dersom personen på et senere tidspunkt søker om beskyttelse.

Norsk praksis er i dag slik at dersom en utlending pågripes med ulovlig opphold i Norge, og vedkommende ikke søker asyl, fattes det et returvedtak som registreres i DUF. Videre registreres et innreiseforbud i SIS etter at utreise fra Schengen er bekreftet. I enkelte saker er det imidlertid vanskelig å iverksette returvedtaket. En

utlending som har vernet mot utsendelse etter § 73 som sitt eneste grunnlag for opphold i riket, kan gis en midlertidig oppholdstillatelse etter § 74 inntil hinderet for utsendelse bortfaller.

I andre tilfeller kan det gis suspensjon av utreiseplikten ved omstendigheter utenfor utlendingens kontroll og som er omtalt nærmere under punkt 7.2 i retningslinje UDI 2011-015. Når vi bruker suspensjonsløsningen i DUF, vil det automatisk generere en melding til SIS om at utreisefristen er suspendert. Dette for å sikre at suspensjon av utreiselik også er synlig for andre medlemsland dersom utlendingen blir påtruffet der, slik at de ikke igangsetter en returprosedyre basert på den norske SIS-innmeldingen etter artikkel 3. Suspensjon av utreiseplikt gir for øvrig ingen ytterligere rettigheter utover at man ikke forplikter å forlate EU/Schengen innenfor en viss periode.

Vi ser ikke for oss at disse situasjonene kommer å oppstå hyppig. Det kan se ut til at en oppholdstillatelse etter utlendingsloven § 74 faller innenfor legaldefinisjonen i artikkel 2 nr.1 bokstav u i Eurodac-forordningen, og dermed skal meldes inn etter artikkel 31 nr. 4 når det tidligere er registrert ulovlig grensepassering eller ulovlig opphold eller landsetting etter en søk- og redningsoperasjon. Det kan i utgangspunktet forefalle mindre sannsynlig at en suspensjon ville falle inn under denne definisjonen, men samtidig genereres en melding til SIS ved en suspensjon som da ville tilsi at utlendingen har en form for tålt opphold i Norge.

UDI vurderer i alle tilfeller at dette er en problemstilling som må ses nærmere på, samt at det må undersøkes hvordan andre medlemsland forholder seg til innmelding i Eurodac etter artikkel 31 nr. 4.

4. Gjennomføring av forordningen i norsk rett

4.1. Innledende kommentarer

Ved gjennomføring av EU-regelverk i norsk rett vil det alltid være en vurdering om det er mest hensiktsmessig å gjennomføre ved inkorporasjon eller ved å transformere innholdet direkte inn i norsk lov og forskrift. Inkorporering sikrer at vi til enhver tid har korrekt implementering og krever ikke lov- eller forskriftsendringer etter hvert som det skjer endringer i rettsakter eller rettspraksis fra EU-domstolen. På den annen side er ikke en slik ordning særlig brukervennlig, da EU-regelverket kan være lite tilgjengelig både for forvaltningen og ikke minst for de enkelt-personene regelverket angår. Særlig når det gjelder regelverk som gjelder behandling av sensitive personopplysninger, slik som Eurodac, kan det være en fordel at i alle fall deler av regelverket framgår direkte av norsk lov eller forskrift, som for eksempel hvilke personopplysninger som skal opptas, lagring og sletting av disse, med mer. Av hensyn til en enkel og korrekt implementering av et såpass omfattende regelverk, ser vi likevel at det er store fordeler ved å gjennomføre forordningen ved inkorporasjon. Det bør uansett ses hen til hvordan de nye Schengen-forordningene er tenkt gjennomført i norsk rett slik at man får et mest mulig ensartet regelverk.

4.2. Endringer i utlendingsloven § 101

Departementet foreslår å gjennomføre forordningen ved å inkorporere de delene av Eurodac-forordningen 2024 som er bindende for Norge ved å henvise til forordningen i en egen bestemmelse slik det er gjort for forordningen av 2013. Det foreslås – i likhet med i dag – å plassere bestemmelsen i utlendingsloven § 101 første ledd. Det betyr at de delene av forordningen som er bindende for Norge som helhet gjøres til norsk lov uten endringer. Hvilke deler av forordningen som

Norge ikke er bundet av, redegjør departementet nærmere for i punkt 5.1 i høringsnotatet.

Videre foreslår departementet i utkast til annet ledd i utlendingsloven § 101 å videreføre adgang til å gi bestemmelser i forskrift om behandling av opplysninger og klageadgang. UDI har ikke merknader til den foreslåtte lovteksten. Forhold som må reguleres særskilt for norske forhold (behandlingsansvar og hvem som er kontrollerende myndighet) er foreslått inntatt i forskrift, se punkt 4.4. under og punkt 2.

4.3. Øvrige endringer i utlendingsloven og grenseloven

Departementet foreslår å justere tre bestemmelser, utlendingsloven §§ 9 a og 98 samt grenseloven § 8. Endringene vil ikke medføre realitetsendringer av betydning. UDI har ikke merknader til de foreslåtte endringene.

4.4. Endringer i utlendingsforskriften

I høringsnotatet foreslår departementet å justere ordlyden i utf. § 18-5 som regulerer «Behandling av opplysninger i Eurodac», se punkt 5.3.1 i høringsnotatet. I forslaget har departementet fjernet andre setning i gjeldende bestemmelse om at Kripos er databehandler, og foreslår også å legge inn en presisering om at både Kripos og Politiets sikkerhetstjeneste er behandlingsansvarlig for sin behandling av personopplysninger som skal brukes for rettshåndhevelsesformål, jf. art. 1 nr. 1 bokstav e. UDI har forslag til justeringer av ordlyden, og vi viser her til vår anbefaling i punkt 2.6.

Departementet foreslår videre at det i utlendingsforskriften § 18-6 angis hvem som er utpekt som kontrollerende myndighet(er) i Norge. UDI har ikke merknader til denne bestemmelsen.

5. Nærmere om artiklene Norge ikke er bundet av og mulige konsekvenser ved dette

5.1. Innledende bemerkninger

Høringsnotatet omtaler «Inkorporasjon av forordningen i utlendingsloven § 101 og tilhørende forskriftskompetanse», se punkt 5.1 i høringsnotatet. I avsnittet fremgår det en rekke henvisninger til rettsakter og beslutninger som helt eller delvis ikke gjelder for Norge, og listen er ikke uttømmende. UDI oppfatter at denne ikke uttømmende listen skal forstås som henvisninger til tilsvarende norsk regelverk dersom det finnes.

Formålet med delkapittelet er å belyse eventuelle konsekvenser og risikoer som vi har identifisert ved at vi ikke er bundet av alle bestemmelsene i Eurodac-forordningen. I det følgende vil vi knytte noen kommentarer til artikkel 8-11 om søk og sammenlikning med andre EU-system, kapittel VII om relokalisering og kapittel VIII om kollektiv beskyttelse.

5.2. Søk og sammenlikning med andre EU-system, jf. art. 8-11

Artiklene 8-11 i Eurodac-forordningen omtaler samhandlingen med systemene ETIAS og VIS (interoperabilitet). Det fremgår av høringsnotatet at Norge foreløpig ikke er blitt notifisert disse fra EU i henhold til Dublin-avtalen, og inntil videre gjelder de ikke for Norge. Under det tverretatlige arbeidsmøtet 26. mai ble virksomhetene informert om at det tilstrebes et møte med EU-kommisjonen og de

andre Schengen-assosierte medlemslandene før sommerferien for å få avklart dette nærmere. UDI er positive til at departementet fortsetter dialogen med EU vedrørende artikkel 8-11. Vi mener i likhet med departementet at det vil være uheldig dersom bestemmelsene ikke skal gjelde for oss. Det er en fare for at Norge utsteder innreisetilatelser eller visum som skulle vært avslått, dersom norske ETIAS-myndigheter eller visummyndigheter ikke får tilgang til andre lands registreringer i Eurodac.

5.3. *Kapittel VII om relokalisering*

Som nevnt i høringsnotatet er Norge ikke bundet av EUs gjenbosettingsrammeverk og skal derfor ikke selv registrere personer etter Eurodac artikkel 18 og 19 (EUs gjenbosettingsordning). Etter departementets vurdering vil Norge likevel trolig få tilgang til data som andre medlemsstater har registrert i Eurodac etter nevnte bestemmelser.

UDI viser til at det er andre kapitler i forordningen som ikke er bindende for Norge, fordi de faller utenfor Dublin-avtalen. Det gjelder kapittel VII om relokalisering og kapittel VIII om midlertidig beskyttelse. Vi kan ikke se at departementet har omtalt hvorvidt man legger til grunn at Norge vil få tilgang til data som andre medlemsstater har registrert i Eurodac etter nevnte bestemmelser.

Norge er avhengig informasjon om hvilket medlemsland som er blitt ansvarlig etter AMMR etter en gjennomført relokalisering. UDI vil anta at norske myndigheter vil kunne se andre lands registrering om relokalisering i Eurodac. Vi viser i den forbindelse til at første asylland i alle tilfeller må ha meldt inn personen i Eurodac og at vi dermed uansett vil kunne finne ut ansvarlig medlemsstat selv om ikke oppdateringen om dette er synlig for oss.

5.4. *Kapittel VIII om kollektiv beskyttelse*

Vi forstår det slik at det er stor usikkerhet knyttet til Norges mulighet for å kunne se andre lands registreringer om innvilget kollektiv/midlertidig beskyttelse. Da kollektiv beskyttelse ikke heller er en del av AMMR, kan Norge ikke vise til behovet om å fastsette ansvar etter dette regelverket. Midlertidig beskyttelse behandles etter EU-direktiv 2005/55/EC og direktivets artikkel 11 tilsier at en medlemsstat skal ta tilbake en person som har fått midlertidig beskyttelse etter direktivet, dersom personen befinner seg i en annen medlemsstat.

Ved en massankomst, som gjør at EU-landene tar i bruk bestemmelsene etter direktivet om kollektiv beskyttelse, vil også Norge måtte ta stilling til om vi skal ta i bruk nasjonale ordninger for midlertidig beskyttelse, jf. utlendingsloven § 34. Det vil imidlertid ikke gi oss anledning å sende tilbake personen til et medlemsland som allerede har gitt en midlertidig beskyttelse etter dette direktivet. Etter UDIs vurdering betyr dette at vi i slike tilfeller må ta opp søknader om internasjonal beskyttelse etter utlendingsloven § 28. Vi håper i den forbindelse at medlemsland som er bundet av EU-direktivet om kollektiv beskyttelse aksepterer at Norge bruker AMMR for å anmode om overtakelse, jf. artikkel 29 i AMMR, dersom de har innvilget en kollektiv beskyttelse til en søker. Det er imidlertid, som vi har nevnt over, også usikkerhet knyttet til om vi har anledning å se innmeldingene etter kapittel VIII i Eurodac, og dermed få kjennskap om innvilgelsen.

UDIs anbefaling er derfor at departementet utreder eventuelle konsekvenser ved at Norge ikke er bundet av EU-direktivet om kollektiv beskyttelse, jf. 2005/55/EC og dermed kapittel VIII i Eurodac-forordningen.

6. Nærmere sikkerhetsflagging etter ny Eurodac-forordning

6.1. Innledende kommentarer

Etter ny Eurodac-forordning oppstilles det et nytt krav til at det under visse vilkår skal registreres sikkerhetsflagg i Eurodac. Et sikkerhetsflagg er en markering som vil indikere at en person *kan utgjøre en trussel mot den indre sikkerheten (internal security)*. Denne markeringen vil være synlig for alle medlemsland som gjør søk opp mot denne personen i Eurodac. Dersom en person har et sikkerhetsflagg i Eurodac, kan dette innebære at en søknad om beskyttelse skal realitetsbehandles av Norge, forutsatt at det er Norge som setter flagget. Overtakelsesreglene i AMMR-forordningen kommer dermed ikke til anvendelse dersom det er registrert et sikkerhetsflagg på noen som søker om beskyttelse. Formålet med sikkerhetsflagging er å støtte opp under asylsystemet, se fortalepunkt 7, og forhindre at personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko kan bevege seg fritt i EU/Schengen-området. UDI forstår bestemmelsene om sikkerhetsflagging slik at de vil gjelde for personkretsen for screening og for øvrige asylsøkere.

Hjemmel for registrering av sikkerhetsflagging fremgår av Eurodac-forordningen. Vurderingene og forutsetningene for å registrere flagg henger imidlertid tett sammen med AMMR-forordningen og screening-forordningen. Forordningene må dermed ses i sammenheng, og UDI vil derfor kommentere dette også i våre hørings svar for disse forordningene der det er naturlig.

Høringsnotatet inneholder ikke merknader eller vurderinger om hva sikkerhetsflagging innebærer for berørte virksomheter, og hvilken konsekvens dette har for virksomhetenes oppgaver og ansvarsområder. Det fremgår heller ikke av høringsnotatet om departementet foreslår å regulere sikkerhetsflagging særskilt i norsk rett.

Sikkerhetsflagging reiser flere problemstillinger, og UDI er av den oppfatning at problemstillingene og tema må utredes nærmere i tiden fremover mot implementering. Nedenfor følger en redegjørelse av vår foreløpig forståelse av regelverket, og en overordnet fremstilling av problemstillinger som vi mener trenger nærmere omtale.

6.2. Regler om sikkerhetsflagging etter Eurodac-forordningen

Hjemmelen for å registrere sikkerhetsflagg i Eurodac fremgår av artikkel 17 nr. 2 bokstav i), samt artikkel 22 nr. 3 d, 23 nr. 3 e og 24 nr. 3 f.

Artikkel 17. nr. 2 sier at følgende opplysninger skal registreres «omgående», der de er tilgjengelig og relevant.

Artikkel 17 nr. 2 i i-iv) lyder (vår utheving i fet):

«i) Det faktum at personen **kan utgjøre en trussel mot den indre sikkerhet etter sikkerhetssjekken nevnt i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2024/1356** eller etter en **undersøkelse i henhold til artikkel 16 nr. 4 i forordning (EU) nr. 2024/1351** eller **artikkel 9 nr. 5 i forordning (EU) nr. 2024/1348**, dersom noen av følgende omstendigheter foreligger:

i) Vedkommende er **bevæpnet**.

ii) Vedkommende er **voldelig**.

iii) Det er **indikasjoner på** at den berørte personen er **involvert i noen av de straffbare forholdene nevnt i direktiv (EU) 2017/541**.

iv) Det er **indikasjoner på** at den berørte personen er **involvert i noen av de straffbare forholdene nevnt i artikkel 2 nr. 2 i rammebeslutning 2002/584/JIS.**»

Norge er ikke bundet av asylprosedyre-forordningen jf. (EU) 2024/1348 eller kontraterrordirektivet, jf. (EU) 2017/541.

Dersom det etter en utført sikkerhetsvurdering er vurdert at en person «kan utgjøre» en trussel mot den «indre sikkerhet» på bakgrunn av en underliggende sikkerhetssjekk, og det i tillegg foreligger bestemte omstendigheter, skal det registreres sikkerhetsflagg i Eurodac.

Vurderingen av om det skal registreres sikkerhetsflagg er såldes *todelt*. Det må foreligge en underliggende sikkerhetsvurdering, og ett eller flere av de fire alternative tilleggsvilkårene må også være oppfylt, jf. i-iv i artikkel 17 nr. 2.

Artikkel 17 nr. 4 omtaler sletting av sikkerhetsflagg.

Bestemmelsen lyder (vår utheving):

«Opprinnelsesmedlemsstaten som har konkludert med at trusselen mot indre sikkerhet identifisert (...) ikke lenger foreligger, **skal slette registreringen** av sikkerhetsflagget fra datasettet, etter å ha konsultert andre medlemsstater som har registrert et datasett for samme person.»

Det er uklart for UDI om bestemmelsen legger opp til at medlemslandene kan eller skal slette sikkerhetsflagg som er satt av et annet medlemsland. Et eksempel kan være en person som er registrert med et sikkerhetsflagg i et annet medlemsland i forbindelse med screening etter en ulovlig grensepassering, og denne personen senere søker asyl i Norge. Dersom Norge etter en vurdering i henhold til AMMR artikkel 16 nr. 4 kommer til at personen ikke lenger utgjør en trussel mot indre sikkerhet, oppstår det et spørsmål om vi har anledning til å slette flaggingen eller hvorvidt vi skal gå i dialog med første medlemsland.

Slik UDI forstår legaldefinisjonen av «opprinnelsesmedlemsstaten» i Eurodac-forordningen artikkel 2 nr.1 bokstav e, er både det medlemslandet som overfører persondata i forbindelse med en ulovlig grensepassering, og i forbindelse med en asylsøknad, å anse som opprinnelsesmedlemsstat. Problemstillingen er også nært forbundet med ansvarsetablering i AMMR, og UDI vil derfor se nærmere på dette i vårt hørings svar til implementering av AMMR i norsk rett.

6.3. *Problemstillinger som må utredes nærmere*

UDI har identifisert et behov for at definisjonen og innholdet i begrepet «indre sikkerhet» utredes nærmere. Det fremgår ingen legaldefinisjon av begrepet i forordningen, eller nærmere omtale i AMMR-forordningen. I tidligere dialog med departementet er det blitt signalisert at departementet foreløpig ikke foreslår noen endringer i utlendingsloven eller andre lover knyttet til saker etter AMMR som kan berøre indre eller nasjonal sikkerhet. Det vises her til at utlendingsloven kapittel 14 inneholder særskilte regler for saker som berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Videre inneholder utlendingsforskriften kapittel 19A særskilte regler for saker som berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det vises også til at departementet har gitt nærmere instruks om behandlingen av slike saker. Innholdet i begrepet «indre sikkerhet» er ikke nødvendigvis sammenfallende med innholdet i «nasjonal sikkerhet». UDI mener derfor det er behov for at departementet klargjør forholdet mellom «indre sikkerhet» og gjeldende nasjonalt regelverk.

UDI ønsker også å bemerke at det er litt uklart for oss hvordan ordlyden i artikkel 17 skal forstås. Vi viser her til om vilkåret «kan utgjøre en trussel mot den indre

sikkerhet» skal anses som oppfylt dersom ett av de fire vilkårene i artikkel 17 nr. 2 bokstav i i-iv) er oppfylt. Dette må kommenteres nærmere av departementet og i lovproposisjonen.

Fortalepunkt 8 gir nærmere føringer på hvordan vilkåret «voldelig» og «ulovlig bevæpnet» jf. bokstav i-ii skal forstås. Ved vurderingen av om en person er «ulovlig bevæpnet» er det nødvendig at medlemsstaten fastslår om personen bærer skytevåpen «uten gyldig tillatelse eller tillatelse eller andre typer forbudte våpen som definert i nasjonal rett». Ved vurderingen av om en person er voldelig er det nødvendig at medlemsstaten fastslår hvorvidt personen har utvist en atferd som fører til «fysisk skade for andre personer som ville utgjøre et straffbart forhold etter nasjonal rett». UDIs forståelse er at straffelovens bestemmelser skal legges til grunn for disse vurderingene.

Ettersom Norge ikke er bundet av kontraterrordirektivet oppstår det et spørsmål om hvordan henvisningen skal forstås i nasjonal sammenheng. UDI etterlyser en avklaring fra departementet på hvorvidt dette skal leses som en henvisning til straffelovens kapittel 18 om «Terrorhandlinger og terrorrelaterte handlinger».

Endelig oppstiller Eurodac-forordningen et krav til at det skal flagges dersom det er «indikasjoner» på at den berørte personen er involvert i noen av de straffbare forholdene nevnt i artikkel 2 nr. 2 i rammebeslutning 2022/584/JIS. Denne bestemmelsen oppstiller en lang liste med ulike lovbrudd med ulike alvorlighetsgrad, og det er behov for en nærmere omtale av hvor terskelen skal ligge.

Hvilken myndighet som skal være ansvarlig for å registrere sikkerhetsflagg er ikke omtalt av departementet i høringsnotatet. I vurderingen av hvilken myndighet som skal være ansvarlig for å flagge må det ses hen til etatenes oppgaver og ansvarsområder, samt adgangen til informasjonsflyt og deling. Flere av oppgavene i relasjon til sikkerhetsflagging gjelder politiet i asyl- og ankomstfasen. UDI har heller ikke tilgang til alle systemer, eksisterende og kommende, som er relevante i forbindelse med sikkerhetsvurderingen, jf. artikkel 15 nr. 2 i screening-forordningen. Det ligger også an til at det vil være politiet som blir nasjonal screening-myndighet. Det er dermed nærliggende at politiet blir ansvarlig myndighet for å registrere sikkerhetsflagg, men det er behov for å gå opp detaljene her. Det kan heller ikke utelukkes at flere myndigheter er ansvarlig for å registrere sikkerhetsflagg avhengig av typetilfelle det er snakk om. UDI er for øvrig av den oppfatning at det må utredes nærmere hvilke oppgaver og konsekvenser et sikkerhetsflagg utløser for utlendingsforvaltningen foruten det som gjelder overtakelsesreglene i AMMR.

De forutgående avsnittene viser at det er flere spørsmål og problemstillinger som må utredes i relasjon til sikkerhetsflagging. Vi mener også at det kan være behov for lov- eller forskriftsregulering av visse spørsmål, eventuelt også avklaring gjennom instruks.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser

Stortinget har vedtatt en felles kostnadsramme for Schengen IT-forpliktelsene i POD og UDI, som også omfatter virksomhetenes utviklingskostnader knyttet til Eurodac, på 2 187 mill. kroner, i 2023-verdi. Som følge av forsinkelser i sentral systemutvikling i EU er det kostnadsforskyvninger i Schengen IT-prosjektene i Politiet og UDI. IT-systemene var opprinnelig planlagt innført i løpet av 2025, men prosjektperioden er nå forventet å vare frem til 2030. Dette har medført at kostnadsrammen for prosjektene, som også omfatter Eurodac, er økt til 2 680 mill. kroner i 2025-verdi i revidert nasjonalbudsjett 2025. Dersom det blir ytterligere forsinkelser utover 2030 kan det føre til økte kostnader til prosjektene.

Med hilsen

Stephan Mo
direktør for Styring og regelverk

Tor-Magne Hovland
seksjonssjef

Saksbehandler: Frida Finstad Gilje, seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.

Mottaker(e):

Justis- og beredskapsdepartementet	Siw Skjold Lexau
Justis- og beredskapsdepartementet	Charlotte Scharning
Justis- og beredskapsdepartementet, Innvandringsavdelingen	

Kopi til:

SR Internasjonal enhet	Tor-Magne Hovland
------------------------	-------------------